

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre --- 20 kor. --- III.
 Félévre --- 14 --- :
 Negyedévre --- 9 --- :
 Egy hónap --- 5 --- 40 :
 Egy szám --- --- 10 fill.

PESTI NAPLÓ

AFRÓHIRDETÉSEK ÁRA:
 Egyes sor 5 fillér,
 vastagabb betűvel 10 fillér
 Hirdetéseket milliméter számítá-
 sal, díjszabás szerint.
 Megjelenik hétfő kivételével
 naponta, ünnepnapon is.

Budapest, 1911.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Podmanicky-utca 12.

Csütörtök, március 23.

Pénz áll a házhoz.

Budapest, március 22.

Pár héttel ezelőtt egy summában husz millió koronát utalt ki a főváros a gáztársaságnak a gázművek megváltása fejében s ma már egy kétszázhetven milliós kölcsönről esett szó a képviselőházban, melyet a főváros szándékozik kötvények kibocsátása útján felvenni, hogy több közhasznú beruházás költségeit fedezhesse. A nagy kölcsön pompás világításban mutatja Bárczy István szociális munkatervét s ha a főváros ügyeinek vezetésében az ő intenciói kívül nem érvényesülnének káros befolyások is, nyugodt lélekkel néznénk a nagy pénzügyi tranzakció elé, mely friss vért ömleszt a főváros szervezetébe.

Azonban a tapasztalások a legnagyobb szociális munkaterv ellenére is sötétes színben rajzolják meg a jövőt. Attól félünk, hogy a nagy gazdagság könnyelművé teszi a fővárost s a haszontalan ajándékozásokot még az eddiginél is nagyobb bőkezűséggel gyakorolják majd. Aki pénzt kínál valamiért a fővárosnak, azt elutasítják ajánlatával, mert a főváros előkelő s nem köt üzleteket. De aki ingyen, vagy ráfizetéssel kéri a fővárostól ugyanazt, amiért mások pénzt kínáltak, azt meghallgatják s kérését kedvezően elintézik. Olcsó telek nincs, de ingyen akármennyi kapható. Csak legyen, aki okosan megindokolja s a bizottságoknál protegálja a kérést.

Ennek a gazdálkodásnak operettbe illő példáját láttuk tegnap is egy árlej-

tés kapcsán, ahol eklatáns módon igazolást nyert, hogy a főváros befolyásos urai mekkora munkát fejtenek ki amiatt, hogy Budapest szükségletei minél drágább áron szereztessenek be. Az árlejtésnek az a célja mindenütt a világon, hogy a versenyző felek leszorítsák az árakat. Budapest az egyetlen város, ahol azért írják ki az árlejtéseket, hogy minél drágább áron jussanak a szükséges cikkekhez. Máshol azt kérik: ki adja olcsóbban. Nálunk: ki adja drágábban. S ha az első árlejtés nem segített magas árakhoz, megsemmisítjük az eljárást s egy második s ha kell, egy harmadik árlejtést írunk ki. Hónapok előtt egy árlejtés azzal végződött, hogy az utak portalanítására szükséges olaj métermázsáját hat korona 78 fillérért kötöttük le. Az árlejtést megsemmisítették s a második árlejtésen már hét korona 25 fillért adtak az olaj métermázsáért, ami egy évben tizenháromezer korona különbséget tesz a főváros kárára. Hogy az ügy most már végleg befejeződött-e, nem tudjuk. Azon mulik minden, hogy akad-e vállalkozó, aki még drágább áron akarja a portalanításhoz szükséges olajat szállítani. Ha akad, elkészülhetünk arra, hogy a közgyűlés megsemmisíti a második árlejtést és egy harmadik megejtésére utasítja a tanácsot. Kicsi, jelentéktelen ügyetről van szó az adott esetben s a gazdálkodás módja mégis tizenháromezer koronát jelent Budapest háztartásában. S ha az apró ügyekben ekkora ráfizetéssel dolgozunk, ugyan mekkora össze-

gek vesznek kárba, ahol millióra menő adásvételről vagy szállításról van szó. Már halljuk a védelmet: az olcsóbb olaj külföldi gyártmány volt s a főváros kötelessége, hogy a hazai ipart támogassa, még ha drágább is, mint a külföldi termék. Engedelmet, de a főváros a honi vállalkozásokat eléggé támogatja azzal, hogy a területén épülő gyárakhoz ingyen, vagy nagyon olcsó telket ad. Ennél több előzékenységet nem érdemel a fővárostól az az iparos. A petróleum vállalkozói milliókat szereztek a magyar fogyasztóközönségen, melyet évekig tartó kartelljük drága olajjal látott el. S ha most újból megkötik a kartellt, a magyar fogyasztó aligha részesül annyira a gyárosok előzékenységében, amennyire a főváros előzékenykedik a vállalkozók irányában. Ez az ország nem szorul többé se szánalomra, se előzékenységre. S ha mégis kéregetőként jelentkezik, kétségkívül a kéregetők ama fajtájából való, akiknek szalmaszákjában százezreket találunk haláluk napján.

Féltjük, nagyon féltjük a kétszázhetven milliót. Jó szerencse, hogy a pénz jelentős részét olyan befektetésekre fordítják, amelyek valóban a főváros szociális érdekeit szolgálják. De a szerencsét ezuttal is megzavarják bizonyos mellékkörülmények s a szociális áldás mégsem akkora, amilyennek látszik. Az áldást drágán fizetjük meg, mert a lesben álló önzés érti a módját, hogy a szociális politikát hogyan értékesítse a maga számára. Ennek az önzésnek arra

Életképek.

Írta: Szabó Endre.

I. Belátás.

(Utánnyomás tilos.)

Milyen meggondolatlan, gőgös állítás az a férfiak részéről, hogy „az asszonynak nincs belátása.” Dehogy nincs! Van! Csak rá kell vezetni. Gyöngéden, okkal-móddal rá kell vezetni. Mint ahogy rávezette a feleségét Derendy István, a keresett ügyvéd. Pedig ugyancsak szeszélyes, makrancos asszonyka volt a felesége. Lehetett is, mert igazán csinos kis fitoska.

Nagyon jól éltek. Soha a háznál semmiben nem volt hiány. Új kalap kell? miért ne? tessék! Új ruha kell: jöjjön az a szabó! Fürdőzni kell? Jerünk!

Hanem ide-oda szaladgálni a városban, egész délutánokat eltölteni az Isten tudja: hol? azt már nem! Szép, fiatal menyecskéhez az nem illik. Háziasnak kell lenni. Az ékesíti a jó feleséget.

Helyes. „De maga minden délután a kaszinóban ül, Pista. Minden délután tarokkozik, késő este jár haza: hát az fiatal férjhez talán nagyon illik. Háziasnak kell lenni. Az ékesíti a jó feleséget a társaságban. Kivált ügyvédembernek.

Derendy István csakugyan minden délután házon kívül töltötte az időt. Egyre tarokkozott. Szenvédélye volt ez a játék. És a feleségének nem juttatott egyebet a mulatságából, mint azt,

hogy minden este elbeszélte a furcsa eseteket, melyek a négyes tarokban oly szaporán szoktak előfordulni. Az asszonyka már halálosan megunta ezeket az elbeszéléseket.

Volt azonban időnként egy kis változottság is: Derendy meghitta magához a rendes pártnerét, a nyugalmazott ezredest, a törvényszéki elnököt, meg a polgármestert. Volt kedélyes, jó vacsora, de aztán megint csak tarokk, néha reggelig. Hát ugyan micsoda mulatsága lehetett ebben a fiatal asszonykának? Kibicelni? Azt is megpróbálta, de azt is megunta. Egyedül, a harmadik szobában ásitozni — ki látta azt?

Egyszer azzal a jelentéssel ment el hazulról ebéd után az ügyvéd ur, hogy azt mondja:

— No édes, ma vendégeink lesznek. Meghittam a pártneremet.

— Megint csak a pártnerét?

— Hát kiti?

— Én megint magamban fogok itt ülni? Hiszen már a beszélést is elfelejttem.

— No jó, hát hívok még valakit, aki magát mulattassa... ámbár ez egy kicsit kényes dolog... én tarokkozom a vendégeimmel, magácska pedig azalatt udvaroltat magának... legyen belátása, hogy ez kissé kényes. Mit mond a világ?

— Hát bánom is én, akármit mond, — durcáskodik a menyecske és méltán.

— Jó, jó, hát kit hívlak meg?

— Például Csoklyóit, — engesztelődik az asszonyka.

— A huszárcapitányt? Mi nem jut eszébe,

édes! Azt az egész környék veszedelmes kuralónak tartja. Legyen belátása, édesem. Hanem tudja mit: elhívom a doktort, Hegymegit.

— Azt a Quasimodót? Köszönöm! — felel az asszonyka, azonnal visszaesve durcás hangulatába.

— Miért volna az Quasimodó? Nem olyan Quasimodó az, mint... amilyennek látszik. Mert igaz, hogy az orra félre áll; de az csak pikánsabb teszi az arcát; persze, a szeme is kancsal egy kissé, de roppant jól áll neki: ha beszél, olyan huncutul tud hunyorogni a kancsal szemével, hogy no!

— A nyaka is görbe, — duzzog a menyecske.

— Görbe, görbe! Először nem is olyan nagyon görbe, csak egy kicsit félre áll, de... de az is bizonyosan a hamisságtól van. Roppant hamis, szellemes ember. Mindig annyit nevetünk a beszédén, hogy senkién annyit.

— A hekebókás lábával is olyan hamis és szellemes? Hiszen a vak is látja, hogy sánta.

— Sánta? nézze csak édeském, azt én észre sem vettem, olyan kicsikét sánta. De hiszen csak nem fog itt egyre, egész este járkálni. Ülni fog. Akkor nem sánta. Nem is illenek, hogy járkáljon, mikor maga ülni fog. Különben ugy tudom, hogy a sántaságát egy párbanban szerette: keresztül lötték a lábát szegénynek. Érdékes ember az! Más szóval, nem olyan szerencsétlen külsejű ember, mint amilyennek látszik. Majd meglátja.

— Hát bánom is én, — durcáskodik a me-

Jó a becsületes fővárosi politika, hogy árnyékában zavartalanul csinálhassa a saját apró tizleteit. A főváros becsületes politikája fedezi az ő machinációit is, mert senkisémet tételezi fel, hogy egy tisztességes politikai irányban a korrupciók meglelhessék létfeltételeiket. És ma, amikor a tisztesség gyakran arat diadalokat a városházán, csakugyan nehéz is elhiteni, hogy akadnak ott még korrumpáltak is. A mások becsületessége jó hírt szerzett a fővárosi politikának s a paraziták ezt a jó hírt értékesítik. Amit a becsületesség vignettája fed, az nem lehet korrupció. Így érvel a közönség egy része s csak a beavatottak tudják, hogy ez az érvelés mennyire helytelen. Egy szóval sem mondjuk, hogy a megkezdett politikát csak azért kell feladni, hogy a korrupció ne lapulhasson meg mögötte. Dőreség a férgeket úgy kiirtani, hogy az egész házat felgyújtjuk. A tisztességes politikának egészen tisztességessé kell lenni s ez nem képtelen kivánság azokkal szemben, akik a fővárosi politikát régi züllöttségéből a mai nivóra tudták emelni.

Budapest, március 22.

A képviselőház holnap, csütörtökön délelőtt tíz órakor ülést tart, melyen folytatja a költségvetés tárgyalását.

A horvát bán Budapesten. Tomasics Miklós horvát bán Chavrak Levin bánhelyettségel tegnap este Budapestre érkezett. A bán ma délelőtt tizenegy órakor a miniszterelnökségi palotában látogatást tett gróf Héderváry Károly miniszterelnöknél, akinek a horvát folyóügyekről és a politikai helyzetről, valamint a horvát országgyűlés elnapolásáról tett jelentést.

Az új püspökök eskütétele. A most kinevezett négy új püspök e hónap 27-ikén, hétfőn jelenik meg a király előtt legfelsőbb kihallgatáson. Ez alkalommal leteszik a szokásos esküt. A püspökök bécsi tartózkodásuk idején a Pázmáneum magyar papnevélő-intézet palotájába fognak szállni.

A pénzügyminiszter a költségvetésről.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, március 22.

A költségvetés ösztövért általános vitája érkezett ma a befejezéséig. Azok, akik úgy érezték, hogy hozzá kell szólniok, elmondották a maguk véleményét s Lukács Lászlónak módja volt ma reflektálnia a vita anyagára. Ez a feladat semmiesetre sem volt különösen nehéz. Alig akadt az egész tanácskozás folyamán megjegyzés, mely belevágott volna az emberek figyelmébe. És Lukácsnak magának kellett témákat keresnie, hogy kibeszélhesse a maga óráját.

Természetesen volt annyira óvatos, hogy nem piszkált fel kellemetlen kérdéseket. Sőt: valósággal himet varrt magának és a kormánynak abból, amit a közvélemény az ország legnagyobb veszedelmének tart, a katonai költségek fokozásából. Kimutatta, hogy tulajdonképpen nincs is költségemelés, csak rendszeresítették azt, amit az előző kormányok alatt hiteltulépésekkel szerzett magának a hadvezetőség. Számadatokkal szolgált: az elmúlt öt esztendő alatt a hadseregnek a költségvetésen kívül elköltött kiadásai 796 millió koronára rugtak; a most öt évre előirányzott tételek összege pedig csak 752 millió. Lukács szerint tehát a katonai költségek örületes emelésén — keres az ország... A hadseregnek fejlődnie kell; miért kell az ehez szükséges költségeket tilos uton, dugva előteremteni?

Egyéb okoskodásai is a fülnek szóltak. Összehasonlította a múlt év financiáit az 1909. esztendő pénzügyi eredményeivel. (Mondani sem kell, hogy ebben az évben még a koalíciós kormány volt az uralmon.) Statisztikája szerint 1909-ben 149 millió volt a deficit, amely már a következő évben leszállt hétmillióra. A gazdálkodás eszerint reálisabbnak nevezhető. De ennek az ország intézményei, melyeknek ugyanolyan költségvetés mellett másfélszázmillióval kevesebb jutott, aligha örülnek. S még az a vigasztaló szó is aligha enyhíthet a közhangulaton, hogy a költségvetésben a bevételi tételek

emelkedése nem adóemelés, hanem a gazdasági tehetőség természetes növekedése. Hol emelkedett ebben a nyomorult, agyonkínzott országban a gazdasági tehetőség?

A miniszter nyugodt és minden politikai vonatkozástól ment beszédét egyébként az ellenzék is figyelemmel hallgatta végig. A vita első szónoka Huszár Károly volt, aki a munkapárt jellemző türelmetlenkedése közben követelte az általános választói jogot. A szász Schuller Rezső vele szemben azt fejtegette, hogy a választói jog radikális megoldása végzetes lehet. Az ülés végén Bikády Antal terjesztett elő az orosházai állami tenyészsertések kiosztása körül elkövetett szabálytalanságok miatt interpellációt, melyre gróf Serényi Béla néhány szóval válaszolt.

A képviselőház ülése.

— Kezdeté délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Kabós Ferenc.

Az elnök felolvastatta az olasz képviselőház elnökének következő táviratát:

Berzeviczy ő excellenciájának,
a képviselőház elnökének.

Budapest.

Képviselőkamaránk el lévén napolva, meg nem állhatom, hogy önnek — biztos tudatában összes képviselőtársaim együttérzésének — ki ne fejezzem legnagyobb köszönetünket a magyar képviselőház testvéries rokonérzése megnyilatkozásáért. Mélyen megatva szavai által, melyek megszilárdítják az országaink közötti, a történet által megszentelt barátságot, képviselőtársaim nevében is kifejezem az önök nemes hazáia mindig gyarapodó jólétére irányuló legfőbb óhajátomat.

Marcora.

az olasz kamara elnöke.

A Ház a táviratot éljenzéssel fogadta s jegyzőkönyvébe iktatta.

Lukács László pénzügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be a főváros kétszázhetven millió koronás kölcsönéről.

Hegedüs Kálmán a munkásügyi bizottság és báró Solymossy Ödön a véderő-bizottság nevében tesz előterjesztést.

A költségvetés.

Huszár Károly nem fogadja el a javaslatot már csak azért sem, mert a többséget nem az ország szabad akaratnyilvánítása teremtette meg. A képviselőház mostani összetételében nem is hivatott arra, hogy Magyarországot mostani szociális és gazdasági nyomorúságából kilegítse. Ehez egy új politikai nemzedék s egy új választói jog alapján ösz-